

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 326/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 7/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 7/2014.

2. Zo sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

«Týmto žiadam Ústavný súd SR o začatie konania v zmysle § 49 a nasl. zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v právnej veci sťažovateľky voči Okresnému súdu Košice II pre porušenie základného práva sťažovateľky na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1950) v konaní vedenom na OS Košice II pod sp. zn. 7T7/2014. Zároveň žiadam, aby ÚS SR vyslovil, že základné právo sťažovateľky na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1950) v konaní vedenom na OS Košice II pod sp. zn. 7T7/2014 bolo porušené. Žiadam, aby ÚS SR priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000,-EUR.

Je to len minimálna čiastka, ktorá nevykryje ani čiastočne naše finančné straty za 4/5 roka prebiehania trestného súdu sp. zn. 7T7/2014 a úmyselných prieťahov odročovaním pojednávaní, nehovoriac o vzniknutých vážnych zdravotných problémoch z dlhodobých stresujúcich situácií ponižovania a urážok.

... V januári r. 2013 som (sťažovateľka) podala trestné oznámenie na [REDAKOVANÉ], môjho býv. manžela z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti na rozvedení manželku, ktoré mu bolo určené podľa § 72 ods. 3 z dôvodu, že po rozvoде mi bolo zverené do opaterý ŤZP dieťa, o ktoré sa sústavne starám, čiže podmienky na výživné trvajú naďalej. Právoplatnými rozhodnutiami v r. 2009 OS, v r. 2011 KS bolo rozhodnuté prispievať 100,- EUR mesačne.

Jeho právna zástupkyňa JUDr. [REDAKOVANÉ] mi v decembri 2012 oznámila, že prevzala zastupovanie [REDAKOVANÉ] a že mi oznamuje, že jej klient nebude viac platiť a že dávajú návrh na zrušenie výživného na OS Košice II. Bol to za tie roky ďalší návrh [REDAKOVANÉ] v zastúpení na zrušenie výživného na rozvedení manželku. To bol dôvod podania trestného oznámenia, nakoľko dlžná suma za obdobie prebiehania trestného súdu 4,5 roka sa vyšplhala na 5.100,- EUR. Súd prebiehal na OS Košice II, sp. zn. 7T7/2014 - sudca JUDr. Polák. S nádejou spravodlivého rozhodnutia som zdokladovala všetko potrebné a požadované súdom. Keďže môj príjem je len opatrovací príspevok, tie peniaze - 100,- EUR mi veľmi chýbali. Dcéra má invalidný dôchodok, čo je nepostačujúce ani na jej

zdravotné potreby, ktoré som musela pre ňu obmedziť, aby sa pokryli aspoň základné výdaje.

Na hlavné pojednávania obžalovaný nechodil, niekedy nesúhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti a aj jeho právna zástupkyňa buď neprišla, odročilo sa, alebo sa odročilo pre zdokladovanie spisov, ktoré už boli predtým zdokladované, alebo boli predložené súdu právnou zástupkyňou [REDACTED] nepravdivé dôkazy zavádzajúce súd, ktoré bolo potrebné vyvrátiť a dokázať ich nepravdivosť. Na pojednávaniach som bola sama, nakoľko v bezplatnej poradni mi oznámili, že na trestnú vec, aj keď je to výživné, mi bezplatné zastupovanie nepatrí.

V r. 2013 - 2014 mi neplatil vôbec, čakal na rozhodnutie OS, ktorý rozhodoval o zrušení výživného. OS Košice II mu návrh zamietol a rozhodol v r. 2013, že je povinný naďalej platiť. Zároveň v tom roku 2013 rozhodol Ústavný súd, že neboli porušené jeho práva a že je povinný platiť. Keďže sa na rozhodnutie OS [REDACTED] odvolal na KS, ten rozhodol, že [REDACTED] je povinný naďalej platiť a že potvrdzuje rozhodnutie OS. Keďže tieto 4 súdy prebiehali a rozhodovali súčasne v rovnakom časovom období, trestný súd prebiehajúci sp. zn. 7T7/2014, na ktorý podávam túto sťažnosť, odročovaním pojednávani vytváral priestor na nečestné a zavádzajúce konania [REDACTED]. Na tieto zbytočné a neodôvodnené prietahy a postup súdu som upozornila na pojednávani, kde som bola upozornená pre mňa ponižujúcim a nedôstojným spôsobom, že zneužívam zdravotný stav svojej ŤZP dcéry.

Trestný súd neriešil a nezaoberal sa trestným činom [REDACTED], zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, 3. V dvanástom hlavnom pojednávaní mu prokurátor navrhol aj vyšší trest.

Keďže v zákone o súdoch sa uvádza, že sťažnosť môže podať účastník konania, alebo strana v konaní, sťažnosť na postup súdu smerovanú proti porušovaniu práva bez zbytočných prietahov. Využila som možnosť obrátiť sa na predsedu OS Košice II JUDr. Adriána Pažúra, ktorého som najprv osobne navštívila a aj písomne sťažnosťou žiadala o prešetrenie, nakoľko prebiehanie trestného súdu, kde sa jedná o výživné z dôvodu ŤZP osoby, je potrebné zabezpečenie účinnej efektívnej ochrany čo možno v najkratšom čase. Štát ako taký deklaruje zvýšený záujem na ochranu týchto osôb, ich práv a integrity

s osobitným zreteľom. Každý má právo na plnohodnotný život tak aj v samotnom zákone o rodine, kde sú uvedené výnimky pre tieto prípady.

JUDr. Pažúr vo svojej odpovedi uvádza, že moju sťažnosť pokladá za nepripustnú, pretože nesmeruje k porušovaniu práva. Čo znamená, že 4,5 roka prebiehania súdov a 20 hlavných pojednávaní podľa neho nie sú zbytočné prietahy.

Dňa 07.06.2017 mi bolo doručené rozhodnutie súdu, t. j. 100 dní po poslednom pojednávaní, na ktoré sme sa aj ja aj prokurátor odvolali.

Pred podaním tejto sťažnosti na Ústavný súd SR som (sťažovateľka) vyčerpala všetky právne prostriedky, ktoré zákon na ochranu základných práv a slobôd poskytuje. Pre plnenie všetkých podmienok pre ÚS musí byť sťažovateľ povinne zastúpený advokátom. Táto podmienka tejto sťažnosti je tiež splnená. Obrátila som sa na Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, kde sa komisár pre osoby so zdravotným postihnutím podieľa na ochrane práv osôb so zdrav. postihnutím. Prikladám vyjadrenie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] k výsledku posúdenia podnetu - potrebné k tejto sťažnosti na Ústavný súd.

„Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva.“ (IV. ÚS 210/04).

Priznanie finančného zadosťučinenia by predstavovalo pre sťažovateľku aspoň čiastočnú satisfakciu za ujmu, ktorá jej vznikla v dôsledku toho, že konanie OS Košice II je v neprimeranej časovej dĺžke, čo je v priamom rozpore so zásadou právnej istoty, práva na spravodlivý súdny proces bez zbytočných prietahov, práva na prejednanie veci v primeranej lehote, ako aj so záujmami ŤZP osoby.

... Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhuje, aby senát Ústavného súdu SR prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a vydal po vykonaní dokazovania tento Nález:

1. Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 7T7/2014 porušené bolo.

2. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Košice II povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu vyplatiť sťažovateľke na jej adresu.»

II.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

4. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po

jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

5. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 7/2014, ktoré už na uvedenom súde bolo skončené, pretože sťažovateľka sama uvádza, že *„dňa 07.06.2017 mi bolo doručené rozhodnutie súdu“*.

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

8. Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde skončené najneskôr 7. júna 2017. Sťažovateľka sa napriek tomu na ústavný súd obrátila so svojou sťažnosťou až podaním z 1. júla 2017 (ktoré bolo ústavnému súdu doručené 4. júla 2017), t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súdoch, ktoré

sťažovateľka označila za účastníkov konania, už netrvalo a konanie o jej sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03, II. ÚS 298/2017).

9. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práv už netrvalo, a teda bola odstránená jej právna neistota, jej sťažnosť bolo treba odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018